

Zápis ze zasedání Etické komise JU 21. 9. 2016

Přítomni (bez titulů): O. Doskočil, F. Hudeček, J. Rajchard, M. Ryantová, J. Sirovátka, H. Šantrůčková

1. Volba předsedy Etické komise JU:

Etická komise se poprvé sešla v novém složení jmenovaném rektorem JU doc. Tomášem Machulou, Ph.D., Th.D. Jako předsedkyně komise byla navržena prof. RNDr. Hana Šantrůčková, CSc., která funkci vykonávala v předchozím období. Návrh byl přijat jednomyslně.

2. Podněty rektora JU na přezkoumání vyjádření M. Konvičky na adresu slečny Eman Ghaleb, studentky gymnázia v Teplicích, a jeho veřejného vystupování, zvláště na „happeningu“ na Staroměstském náměstí dne 21. 8. 201

Etická komise se opětovně v plném rozsahu hlásí ke svému vyjádření ze dne 22. 1. 2015. Konstatuje, že akademický pracovník má plné právo se svobodně vyjadřovat ke společenským otázkám. Při tomto svém konání je však povinen dbát nejen Etického kodexu JU, ale i společenské odpovědnosti, kterou díky autoritě akademické profese u veřejnosti má. Akademický pracovník je povinen respektovat při obhajobě svých postojů především *lidskou důstojnost* svých názorových oponentů (srov. čl. II, odst. 3 Etického kodexu JU). Při svém veřejném vystupování musí vzít akademický pracovník v potaz, že jeho jméno je spojováno s institucí, na níž působí a jejíž dobré jméno je povinen chránit (srov. čl. III, odst. 1). Akademický pracovník si má být vědom významu své profese pro společnost, jakož i vysoké prestiže, kterou jeho profese ve společnosti má (srov. čl. II., odst. 4 Etického kodexu JU). Etická komise vyzývá doc. Martina Konvičku i jeho nadřízené pracovníky, aby stejnou měrou, jakou hájí právo na svobodu slova, dbali i společenské odpovědnosti s ní spojené. Etická komise se zároveň zavazuje vypracovat obsírnější vyjádření o akademických svobodách a svobodě slova. Přípravou pracovní verze tohoto textu pověřuje doc. Sirovátku.

3. Žádost o posouzení otázky publikaci v tzv. predátorských časopisech:

Etická komise se seznámila s podrobným rozbořem případu publikování některých akademických pracovníků ZF JU v podvodné verzi časopisu Bothalia (oficiální verze časopisu s podtitulem „African Biodiversity & Conservation“ je vydávána v JAR). Jednalo se o následující práce:

Váchalová R., Kolář M., Kobes M., Váchal J., Pártlová P. 2014: Vliv prátotechnických postupů na diferenciaci frakcí půdní organické hmoty. Bothalia 44, 5, 388-396.

Váchalová R., Kolář M., Borová-Batl Z. F., Konvalina P., Váchal J. 2014: Měření kvality primární půdní organické hmoty a humusu. Bothalia 44, 7, 106-116.

Zábranský L., Šoch M., Brouček J., Novák P., Šíp P., Švarcová A., Frejlich T., Kalíšek J., Křížová Z. 2015: Feed supplements and their effect on the incidence of coccidia oocysts in the digestive tract of pheasants. Bothalia 45, 2, 93-101.

Pečenka J., Moravcová J., Ondr P., Pěkná D. 2015: Analysis of causes of land use changes in the Czech Republic in different geographical conditions. *Bothalia* 45, 2, 2-13.

Moravcová J., Pavlíček P., Pečenka J., Ondr P., Suchý K. 2014: Modelling of land use changes impact on water runoff and nutrients loss from a small catchment in the Czech Republic. *Bothalia* 45, 1, 109-124.

Konvalina P., Capouchová I., Suchý K., Štěrbá Z., Moudrý J. 2014: Ancient wheat species grain contamination by *Fusarium* spp. *Bothalia* 44, 7, 2-8.

Etická komise konstatuje, že již od r. 2013 existuje seznam podvodných časopisů s doporučením, jak se vyhnout publikování v takovém časopise. Tento seznam je volně dostupný na vyhledávacím portálu „Google Scholar“. Na problém je v akademickém prostředí dlouhodobě a soustavně upozorňováno. Rovněž na webových stránkách časopisu *Bothalia* bylo prokazatelně od června r. 2014 zveřejněno upozornění na jeho podvodnou verzi. Jakkoli nelze na základě dostupných materiálů prokázat úmysl autorů publikovat v podvodné verzi časopisu, Etická komise JU konstatuje, že se jedná o závažné a opakované profesní selhání zejména zkušených autorů (školitelů), kteří nebyli schopni na základě prokazatelně zveřejněných informací, nevěrohodného recenzního řízení a nestandardní komunikace s časopisem rozpoznat podvodný časopis. Jako závažné pochybení shledává Etická komise rovněž fakt, že prokazatelně podvodné publikace byly používány jako výstupy o vědecké činnosti univerzity (RIV). Publikování v tzv. predátorských časopisech a vykazování takovýchto výsledků považuje Etická komise za hrubé porušení etických zásad akademické práce (srov. čl. IV, odst. 3).

Podobně jako v předchozím případě si Etická komise ukládá zpracovat obšírnější vyjádření o etice publikační činnosti (pověřena prof. Šantrůčková) a doporučuje vzdělávání akademických pracovníků v této oblasti (např. seminář v rámci CŽV).

Zapsal: Ondřej Doskočil

Zkontrolovala: Hana Šantrůčková